

Til lovforslag nr. L 200

Folketinget 2016-17

Betænkning afgivet af Social-, Indenrigs- og Børneudvalget den 23. maj 2017

Betænkning

over

Forslag til lov om frikommunenetværk

[af økonomi- og indenrigsministeren (Simon Emil Ammitzbøll)]

1. Ændringsforslag

Økonomi- og indenrigsministeren har stillet 4 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 26. april 2017 og var til 1. behandling den 4. maj 2017. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Social-, Indenrigs- og Børneudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 3 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og økonomi- og indenrigsministeren sendte den 24. februar 2017 dette udkast til udvalget, jf. SOU alm. del – bilag 159. Den 13. marts 2017 sendte økonomi- og indenrigsministeren et udkast til tillæg til lovforslaget i høring og oversendte samtidig dette udkast til udvalget, jf. SOU alm. del – bilag 169. Den 29. marts og den 3. april 2017 sendte økonomi- og indenrigsministeren til orientering høringssvar og supplerende høringssvar til udvalget, jf. SOU alm. del – bilag 191. Den 26. april 2017 sendte økonomi- og indenrigsministeren de indkomne høringssvar og et notat herom til udvalget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 4 spørgsmål til økonomi- og indenrigsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (udvalget med undtagelse af EL) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Socialdemokratiets, Dansk Folkepartis, Venstres, Liberal Alliances, Radikale Venstres, Socialistisk Folkepartis, Alter-

nativets og Det Konservative Folkepartis medlemmer af udvalget udtaler:

Med frikommuneforsøget bliver der skabt mulighed for at skabe ny viden og praktiske erfaringer, der kan bane vejen for nye og bedre opgaveløsninger til gavn for borgerne. S, DF, V, LA, RV, SF, ALT og KF lægger overordnet stor vægt på, at frikommunenetværkene i den konkrete forsøgsvirksomhed har fokus på den enkelte borger, og at forsøgene sker med respekt for borgernes retssikkerhed. Det er således væsentligt, at det i formålsbestemmelsen fastslås, at forsøgene sker med henblik på at kunne bidrage til en bedre opgaveløsning til gavn for borgerne.

Der er i lovforslaget lagt afgørende vægt på at værne om borgernes retssikkerhed. Det skal her særlig fremhæves, at lovforslagets § 12 ikke giver mulighed for at flytte borgere ud fra økonomiske hensyn. Det er samtidig et krav, at borgeren ikke modsætter sig en flytning i tale eller handling, og at kommunens indstilling om flytning tiltrædes af den værge, som Statsforvaltningen har beskikket.

Respekt for borgernes privatliv er et særdeles vigtigt hensyn, der skal værnes om. Muligheden for situationsbestemt video-, audio- og bevægelsesovervågning af en person med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne er således formuleret med fokus på hensynet til borgeren, herunder hensynet til borgerens værdighed og selvbestemmelse, og behovet for at drage omsorg for borgeren. Overvågning efter lovforslagets § 14 forudsætter, at borgeren ikke modsætter sig, og at det samlet set vurderes som den mest hensigtsmæssige måde at drage omsorg for borgeren på. Herudover kræves samtykke fra nærmeste pårørende eller en værge. Det skal yderligere bemærkes, at en mulighed for tidsubegrænset anvendelse af alarm- og pejlesystemer efter § 13 er udgået af lovforslaget inden dets fremsættelse. En yderligere sikring af retssikkerheden sker med to ændringsforslag, der henholdsvis sikrer, at klager over magtanvendelse efter § 21 kan indbringes for Ankestyrelsen, og forlænger opsigelsesvarslet for almene plejeboliger efter § 24 fra 3 til 6 måneder.

Der gives med lovforslagets § 29 mulighed for forsøg med anmeldte tilsyn frem for uanmeldte tilsyn på plejecentre, herunder friplejeboliger. Men det skal bemærkes, at det ikke ændrer på, at kommunen aktivt, opbyggende og systematisk skal føre tilsyn med, at borgerne får den hjælp, som de har krav på.

I forhold til forsøg med tilkøbsydelse må der ikke herske tvivl om, at der skal være tale om ydelser, som ligger ud over de behovsbestemte ydelser, som kommunen er forpligtet til at tilbyde den enkelte borger efter serviceloven eller anden lovgivning. Det er derfor helt centralt, at lovforslaget fastlægger, at kommunerne over for børne- og socialministeren, jf. § 15, eller ældreministeren, jf. § 28, skal redegøre for, hvordan kommunen vil sikre, at tilkøbsydelser ikke erstatter ydelser, som borgeren er berettiget til, inden forsøg kan iværksættes. Lovforslaget ændrer ikke på mulighederne for at klage over afgørelser om visitation til ydelser efter servicelovens §§ 83 og 85.

S, DF, V, LA, RV, SF, ALT og KF finder, at der med lovforslaget bliver skabt mulighed for en forsøgsvirksomhed i kommunerne inden for rammer, hvor borgernes retssikkerhed ikke bliver anfægtet.

Et *mindretal* i udvalget (EL) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme for de stillede ændringsforslag.

Enhedslistens medlemmer af udvalget mener, at det er stærkt utilfredsstillende, at frikommuneforsøg af vidt forskellig art, spændende over flere helt forskellige lovkomplekser, behandles i ét samlet lovforslag. Der burde tages stilling til hvert element for sig, så Folketingets partier har mulighed for at stemme for/imod de enkelte forsøg. Lovforslaget rummer forsøg, som EL kan tilslutte sig, f.eks. muligheden for at tilbyde mikrolån til etablering af egen virksomhed og forsøg med mere helhedsorienteret sagsbehandling i børnesager. Men EL er ikke tilhænger af, at man kan fravige § 50-undersøgelser, set i lyset af de mange skandaler med svigt af børn, der er har været de seneste år.

Det er desuden uacceptabelt at åbne op for tvangsflytning uden samtykke af personer med betydelig og varig nedsat funktionsevne. EL er principielt modstander af forsøg med tilkøbsydelser med henblik på praktisk hjælp og personlig pleje, genoptræning i forbindelse med funktionsnedsættelser og tilkøbsydelser i forhold til socialpædagogisk bistand. Tilkøbsydelser er blot et fint ord for brugerbetaling, og det hører ikke hjemme i en velfærdsstat, som skal sikre, at alle borgere får den nødvendige hjælp, uafhængigt af personlig økonomi. Allerede i dag budgetterer hver femte kommune med 0 kroner til socialpædagogisk ledsagelse til fritidsaktiviteter, udflugter m.v. Tilkøbsydelser åbner for, at kommunerne sænker kvalitetsstandarderne og overlader det til borgerne at betale for de ydelser, der er skåret væk.

EL er heller ikke tilhænger af at slække på rimelighedskravet i forbindelse med virksomhedspraktik for aktivitetsparate udlændinge. I forvejen er værnsreglerne mod misbrug af virksomhedspraktik og løntilskud alt for svage, og det ses tydeligt især på flygtningeområdet.

I øvrigt ser EL ingen grund til de generelle forlængelser, der foreslås inden for flere lovområder. Efter EL's opfattelse

antaster flere af forsøgene borgernes retssikkerhed og deres krav på en ordentlig service.

Inuit Ataqatigiit, Tjóðveldi og Javnaðarflokkurinn var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af økonomi- og indenrigsministeren, tiltrådt af udvalget:

Til § 21

1) Som *stk. 3* indsættes:

»*Stk. 3.* Kommunalbestyrelsens afgørelse om magtanvendelse efter *stk. 1* kan indbringes for Ankestyrelsen.«
[Mulighed for klageadgang til Ankestyrelsen ved magtanvendelse]

Til § 24

2) I *stk. 5* ændres »3 måneder« til: »6 måneder«.

[Forlænget opsigelsesvarsel for borgere i almene plejeboliger]

Til § 30

3) I *stk. 1* ændres »§ 23« til: »23 b«.

[Korrektion af henvisning]

Til § 32

4) I *stk. 3* udgår »7 d.«, og »1. juli 2019« ændres til: »1. januar 2019«.

[Udeladelse af forsøgsbestemmelse om arbejdsdusør og forkortet forlængelse af løbetid af de udvalgte tidligere frikommuneforsøg]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

For at ensrette magtanvendelsesreglerne i forslag til lov om frikommunenetværk med magtanvendelsesreglerne i forslag til lov om tilkøb af socialpædagogisk ledsagelse til ferier (L 151) foreslås det, at der indføres adgang til at indbringe kommunalbestyrelsens afgørelse om magtanvendelse efter forslagets § 21, *stk. 1*, for Ankestyrelsen.

Klageadgang til Ankestyrelsen vil styrke borgernes retssikkerhed og i øvrigt stemme overens med klageadgangen i magtanvendelsesreglerne i lov om social service.

Til nr. 2

En opsigelse af en borgers almene plejebolig er et indgribende tiltag over for borgeren. Det foreslås derfor at forlænge det foreslåede opsigelsesvarsel fra mindst 3 måneder til

mindst 6 måneder, hvis kommunalbestyrelsen i en frikommune i frikommunenetværket om billige boliger og fleksible boligløsninger træffer afgørelse om, at en lejer af en almen plejebolig ikke har behov for at bo i den pågældende bolig.

Det udvidede opsigelsesvarsel vil give borgeren bedre mulighed for at forberede sin udflytning fra boligen.

Til nr. 3

Ændringsforslaget indebærer, at der nu rettelig henvises til § 23 b, stk. 7, i integrationsloven og ikke til § 23, stk. 7.

Til nr. 4

Der er tale om ændringer, hvor henholdsvis en forsøgsbestemmelse på Beskæftigelsesministeriets område udgår og perioden for forlængelse af visse tidligere frikommuneforsøg forkortes.

Det foreslås, at § 7 d udgår af opremsningen af bestemmelser i lov om frikommuner m.v., som efter lovforslaget forsat skal finde anvendelse efter den 1. juli 2017. Bestemmelsen hører under Beskæftigelsesministeriets område og omhandler forsøg med arbejdsdusør.

Beskæftigelsesministeriet, Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering, har hørt frikommunerne om deres behov for forlængelse af forsøgsbestemmelserne på Beskæftigelsesministeriets område. De ni frikommuner har oplyst, at ingen af kommunerne har igangværende forsøg med arbejdsdusør efter § 7 d, som de ønsker at bibeholde efter den 1. juli 2017.

Der er dermed ikke behov for at forlænge forsøgsbestemmelsen, og af ordenshensyn foreslås det, at bestemmelsen udgår.

Det foreslås endvidere, at den foreslåede forlængelse af de udvalgte tidligere frikommuneforsøg forkortes. Med ændringen kan de udvalgte forsøg fortsætte frem til den 1. januar 2019 frem for til den 1. juli 2019.

Frikommuneforsøgene er i deres definition tidsmæssigt afgrænsede og skal have klart fastsatte rammer for deres varighed. Den foreslåede kortere forlængelse af visse forsøg efter lov om frikommuner vil give en klarere understregning af forsøgenes midlertidige karakter.

Karin Nødgaard (DF) nfm. Susanne Eilersen (DF) Karina Adsbøl (DF) Jens Henrik Thulesen Dahl (DF)

Pernille Bendixen (DF) Morten Marinus (DF) Jakob Engel-Schmidt (V) Carl Holst (V) Jane Heitmann (V)

Klaus Markussen (V) Thomas Danielsen (V) Anni Matthiesen (V) Henrik Dahl (LA) Laura Lindahl (LA) Orla Østerby (KF)

Karen J. Klint (S) Erik Christensen (S) Orla Hav (S) Pernille Rosenkrantz-Theil (S) Troels Ravn (S) fmd.

Ane Halsboe-Jørgensen (S) Yildiz Akdogan (S) Finn Sørensen (EL) Pernille Skipper (EL) Torsten Gejl (ALT)

Marianne Jelved (RV) Lotte Rod (RV) Trine Torp (SF) Jacob Mark (SF)

Inuit Ataqatigiit, Tjóðveldi og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Socialdemokratiet (S)	46	Socialistisk Folkeparti (SF)	7
Dansk Folkeparti (DF)	37	Det Konservative Folkeparti (KF)	6
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	34	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Enhedslisten (EL)	14	Tjóðveldi (T)	1
Liberal Alliance (LA)	13	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Alternativet (ALT)	10	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	1
Radikale Venstre (RV)	8		

Oversigt over bilag vedrørende L 200

Bilagsnr.	Titel
1	Høringsnotat, fra økonomi- og indenrigsministeren
2	Hørings svar, fra økonomi- og indenrigsministeren
3	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
4	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
5	Ændringsforslag, fra økonomi- og indenrigsministeren
6	1. udkast til betænkning
7	Bidrag til betænkning, fra økonomi- og indenrigsministeren
8	2. udkast til betænkning
9	Ændringsforslag, fra økonomi- og indenrigsministeren

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 200

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om ministerens kommentar til høringssvaret fra Institut for Menneskerettigheder, som påpeger, at lovforslagets § 10 kan bringe Danmark i karambolage med børnekonventionen, til økonomi- og indenrigsministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm. om at sikre, at der ikke sker et skred i brugen af overvågning i medfør af lovforslagets § 14, til økonomi- og indenrigsministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm. om at overveje en tidsbegrænsning af videoovervågning i medfør af lovforslagets § 14, til økonomi- og indenrigsministeren, og ministerens svar herpå
4	Spm. om teknisk bistand til en opdeling af lovforslaget, således at der kan stemmes om de enkelte forsøg, til økonomi- og indenrigsministeren, og ministerens svar herpå